

Efterskrift

1.

Bodil og Nielsen og jeg mødtes i forfatterforeningen, når jeg læste op i Ålborg, hun var med på et lyrisk værksted jeg holdt i Sverige, og vi sås ved forfattermøder på Biskops-Arnö.

Derimod har jeg aldrig anmeldt hende, for jeg holdt op som lyrikanmelder på Politiken inden.

En gang var vi begge til seminar om 'text och teori' på Biskops-Arnö nær Stockholm. Der havde jeg den glæde at høre hvordan en arbejdsgruppe under professor ved forfatterskolen i Göteborg Staffan Söderblom forholdt sig til Bodils digte. Komplet overrasket over kvaliteten og spændvidden. De gav noget der måske var den bedste analyse Bodil hidtil havde oplevet. Og de så spørgende på mig for en kommentar. 'Ja, Bodil er en rigtig "magister-driller"', sagde jeg smilende.

I Aalborg havde Bodil en gruppe der regelmæssigt hørte hendes nye ting, ofte i den første form, og gav response. Den var startet af bibliotekar Lis Sennenvald der efter en række forfatterbesøg og et skriveværksted samlede de mere faste tilhørere sig om et 'Lyrikværksted' på biblioteket på Grønlandstorv. De mødtes regelmæssigt, og Bodil fortalte ofte om hvordan gruppen havde reageret på dele digte og på detaljer. Der var enkelte ting de rådede hende til at stryge, men dem jeg har hørt om blev bibeholdt.

2.

Bodil benyttede sig af den særlige mentorordning der findes i Dansk Forfatterforening. Jeg var ikke hendes første valg, fortalte hun. Men den første forfatter gav egentlig ikke noget. Og så fik hun lov til at prøve nok en gang.

Der blev betalt for seks timer. Men vi talte ikke timer, det skulle være færdigt arbejde.

Mentorrollen var egentlig noget jeg havde holdt mig fra. Jeg skal passe på at jeg ikke går for stærkt ind i proces og produkt, og det har været svært for mig at sætte en grænse. Men Bodil kunne jeg åbent sige ja til. Hun var stærk nok til at holde fast på sit. Og så var det et talent af sjældnen art. Men også et talent som havde skrevet bøger der var svære for kritikken at forholde sig til. Det kunne for nogen virke som 'en kasse med forskelligt' – som det vist stadig hedder ved auktioner.

Det gjaldt om at nå frem til en bog med mere samling på digtene. Jeg efterlyste en samlende idé. Det blev til 'fru Nielsen' som arbejdstitel, der var allerede nogle få fru Nielsen-digte.

Og så strømmede det ellers ind.

Vi talte meget sammen i telefon mellem Ålborg og Frederiksberg, og Bodil skrev følgebrev til digtene. Jeg foreslog også en række principper for enheden i bogen, vi kaldte dem for sjovs skyld 'dogmer'.

Vi gav os god tid. I sidste øjeblik blev titelen: 'Fru Nielsen på sidelinien'.

Bogen kom. Bodil var meget glad over udstyret. Hun skrev til mig: 'Det er et omslag der vil noget!'

Og det er ikke forkert at kalde det hendes afgørende gennembrud. Både hos kritikken og hvad angår legater, hun fik over 200.000 kr, fortalte hun, af Kunstfonden.

3.

Så gik vi videre med det næste, digtsamlingen skulle ikke stå alene. Det gav sig selv. Der var en række digte med reference til barndommen som passende kunne være starten på noget nyt.

Bodil gav det hurtigt arbejdstitlen 'Fru Nielsen går i barndom'.

Manuskriptet var allerede langt i de første måneder af 2003. Vi trængte til at sidde sammen over teksterne, og det gjorde vi i flere dage. Det skete i Bomholts Hus i Sønderho -- og på ture i den levende omegn, maleren Erik Enevold boede inden for rækkevidde.

Vi fandt frem til at give titlerne en vis enhed, to ord forbundet med 'og'. Det viser uanstrengt at digtene kan forbinde stort set hvadsomhelst. Og Bodil fandt frem til at rækkefølgen ikke skulle

følge den alder de enkelte digte kan referere til. 'Erindringen har ingen kronologi'.

Og ønsker man ikke at gøre rækkefølgen systematisk (og en anelse pædagogisk), kan man bruge alfabetet. Det var sket i det sidste udkast.

4.

Så i begyndelsen af 2004 ringede Bodil. Hun havde ikke langt igen. Det var cancer. Hun var meget svag.

Vi talte om bogen og aftalte de sidste ting. Hun bad mig ringe til forlaget for hende. Det førte til en kontrakt som nåede at blive underskrevet. Og jeg lovede Bodil og forlaget Tiderne Skifter at ta' mig af en sidste gennemgang, læse korrektur og skrive et kort efterord.

Jeg spurgte om der lå mere. Nej, det gjorde der ikke. 'Og der vil ikke komme mere,' sagde hun stille.

Og døde i fred.

5.

Jeg fik et brev fra tidsskriftet 'Ordet' fra Svensk-dansk forfatterselskab. Om jeg ville læse korrektur på nogle digte Bodil havde sendt. Jeg benyttede lejligheden til at skrive en kommentar der også var en kort nekrolog. Skal jeg nævne en anden nekrolog må det blive Lars Bukdahls.

6.

Jeg har gemt dokumenter fra vores samarbejde. Der er en del breve der ledsager nye digte. Og jeg har notater fra vores samtaler ved møder og i telefon.

Undervejs med 'Fru Nielsen på sidelinien' bad jeg Bodil skrive essays om enkelte digte hun selv valgte. Jeg havde håbet der blev til en mindre publikation. Foreløbig har jeg lagt nogle breve og essays ud på internetadressen www.bjornetjenesten.dk/tekstarkivet,

Det vil også være oplysninger om det arkiv der er under opbygning på Det nordjyske Landsbibliotek.

7.

Bodil Nielsen er godt repræsenteret i tidsskrifter og på internetadressen: www.digte.dk. Her er der godt halvtreds digte, kommenteret af forfatteren, ledsaget af gode reaktioner fra læserne.

Ret mange digte i bogen kan læses her, men ofte med en anden titel og andre afvigelser. Også dette:

Rabarberspring

I sidder og udtaler jer
om partipolitik
fiskerhistorier
og andre former for konkurrence
og mener at homoseksualitet
er afsporet
mens de lesbiske
er lidt pikante
Jeg er i høj grad nødvendig
som lytter

Mens jeg dydigt går ud og laver kaffe
griner jeg smørret
I skulle bare vide
hvad der skete
i mit sidste rabarberspring

Det sidste ord: 'Rabarberspring' bli'r titlen på digtsamlingen.

I søgeprogrammer finder man dette ord to gange, anden gang er det en læser der ønsker at høre mere om forfatterens rabarberspring.

Arbejdstitlen 'Fru Nielsen går i barndom' er nu undertitel.

8.

Der er et andet digt der er skrevet samme dag, den 14. dec. 2001, 'Bandetræet'. Det står ikke i Bodils udvalg (eller nåede ikke at komme med, hvem ved). Men det hører hjemme her:

Bandetræet

Min søster og mig havde et bandetræ
langt væk fra min mors store dydige ører

En gang imellem fløj der bandeord ud fra trækronen
så fuglene beskæmmet holdt sig for ørerne
og hønsene for ud i hønsehuset
I skal være søde piger sagde ,min mor
En skønne dag vil I være glade for
at I har fået en ordentlig opdragelse

Så føg der skrubbudser
og tabuord omkring træet

Fandens til godt bandetræ!

Vi oplever den unge Bodil ved Bandetræet og den mere vidende Bodils rabarberspring. Hendes ganske uventede bevægelser i fantasiforløb.

Vi er nær det der gør Bodil sjælden i dansk lyrik. Hendes bevægelighed er ikke begrænset af konventioner, en tidsdefineret (og tidsbegrænset) stil eller en række fordomme der ofte hænger ved dem der har været gennem akademiske studier.

Hendes spring kræver ikke forklaring på hvorfor hun gør det, men hun kan i den sidste ende stå med det smilende spørgsmål: 'Hvorfor ikke?'

9.

Bodil Nielsen fik ikke skrevet egentlige erindringer, så vi kender hende ikke på den måde. Men vi kender et temperament og en stil. Vi kender hendes rabarberspring.

Og lad det blive et nøgleord. Jeg har ikke ønsket at gi' en større afrundet vurdering, men en nøgtørn redegørelse for udgivelsen og det kommende arkiv -- der har ganske vist har smuglet sig en del positive ord ind.

Men jeg vil låne det ord hun overraskende sætter ind sidst i et digt og bruge det om det særegne ved hendes digte. De er – med alle de overtoner det ord har – RABARBERSPRING.

10.

Under arbejdet sendte Bodil mig fem digte.

De er ikke indpasset i manuskriptet. Men de fortjener at nævnes her og få en henvisning til hjemmesider hvor de kan læses -- i alfabetisk rækkefølge: www.njl.dk og www.bjornetjenesten.dk

Exstasy, Klæbrigt, Lærkerne, Tørre ærter, Undfangelse

De er digte Bodil ønskede at høre min mening om: skulle de strammes, eller er der tværtimod noget der kan udvides i retning af lyriske fabler (i Sophus Claussens forstand).

De kan overlades til alle læsere, og den der ønsker at læse aktivt kan så tænke sig i konsulentrolle: hvad vi du fortælle Bodil om hendes digt og din læsning?

11.

Der kan være digte jeg ikke har set, der kan være breve af stor interesse, fotos fra Bodils oplæsninger og deltagelse i forfattermøder, dedikationer og andet. Og der kan være anmeldelser og interviews vi ikke har set.

Vær venlig at sende det til Det nordjyske Landsbibliotek, Rendsburggade 2, 9100 Aalborg hvor der kommer et Bodil Bielsen-arkiv som vil blive tilgængeligt for offentligheden.

Det kan ske til Lis Sennenvald på LSE-KULTUR@aalborg.dk og gerne også til mig: Vagn Steen, Hauchsvej 20, 1825 Frederiksberg C. -- eller email: vagn_steen@hotmail.com.

12.

Bodil Nielsen er begravet. Men hendes forfatterskab og arkiv skal være tilgængeligt, sådan vil vi gerne ære hende.

Vagn Steen